

Mededelingen Jan van Arkel

HISTORISCHE VERENIGING
VOOR DE IJSSEDELTA

MEDEDELINGEN BESTUUR, jaargang 22, nr. 6, 26 augustus 2025

Hierbij een nieuwe Mededelingen van het bestuur van de Historische Vereniging voor de IJsseldelta 'Jan van Arkel'. Bij vragen, opmerkingen of eventuele nieuwe mededelingen die je wilt doen, neem dan contact op met het bestuur via info@hvjanvanarkel.nl.

*Bestuur Historische Vereniging voor de IJsseldelta 'Jan van Arkel'
Herman Broers (vz.), Cor Scheurwater, John Wezenberg, René de Ruiter en Carin de Cloe*

LAATSTE MOGELIJKHEID INVULLEN LEDENRAADPLEGING KAMPER ALMANAK

Leden van HV Jan van Arkel hebben nog tot en met 30 augustus (dus nog 4 dagen!!) om de (online) ledenraadpleging in te vullen over de toekomst van de *Kamper Almanak*. Alle leden ontvingen hierover bericht op 15 juli. Enkele honderden leden vulden tot nu toe de enquête in, maar het bestuur ziet graag een zo hoog mogelijke respons. Dus, heb je het formulier nog niet ingevuld, dan svp dat alsnog doen via de volgende link: Enquête toekomst van de Kamper Almanak
Het invullen van de enquête duurt ongeveer drie minuten.

In 2022 heeft HV JvA de *Kamper Almanak* overgenomen. We hebben in 2023 en 2024 de 89ste en 90ste jaargang uitgebracht. De algemene ledenvergadering heeft voor twee jaargangen - als 'proefperiode' - toestemming gegeven, deze komt nu ten einde. HV JvA staat nu voor de keuze of het de *Kamper Almanak* onder de vereniging wil blijven uitgeven en hoe dit te gaan financieren. Het woord is, via de algemene ledenvergadering, aan de leden. Om tot een goed vervolgvoorstel te komen wil het bestuur de leden raadplegen over hun mening en gevoelens bij de *Kamper Almanak*. Daartoe dient deze ledenraadpleging. Het bestuur wil dit najaar een toekomstscenario kunnen voorleggen aan de leden, waarvoor kans op draagkracht bestaat. De scenario's die voorliggen, worden in deze enquête bij alle leden gepeild. De uitslag van de ledenraadpleging speelt een rol in het opstellen van het voorstel.

LET OP: We staan voor een belangrijk besluit: lukt het ons als HV JvA om de *Kamper Almanak* onder verenigingsvlag in de benen te houden? En hoe willen we dat doen, zonder dat we ons met elkaar vertillen aan de financiële en/of organisatorische consequenties daarvan? Kunnen we het op eigen kracht? Hebben we anderen erbij nodig? De *Kamper Almanak* is een instituut, maar instituten moeten gedragen worden. De vraag aan alle leden hoe belangrijk we met elkaar instandhouding van de *Kamper Almanak* vinden, en wat we daar zowel persoonlijk als collectief letterlijk voor over hebben, legt het bestuur in de enquête heel duidelijk aan de leden voor.

Voor meer informatie: zie de Mededelingen van 15 juli in je mailbox.

Zonder email en/of internet:

Leden die geen email hebben en/of geen toegang tot internet, ontvingen de ledenraadpleging op papier. Aan hen het verzoek deze ingevuld ter beschikking te stellen aan de secretaris, René de Ruiter, Groenestraat 256, 8261 VN Kampen.

STEENTJE IN HOF VAN BRED A VOOR SIGARENMAKER TINUS VINKE

In de Hof van Breda is donderdag 21 augustus het twintigste eresteentje voor bijzondere Kampenaren van de Kamper Persclub onthuld voor sigarenmaker Tinus Vinke. Dochter van Vinke Liesbeth Weijmer onthulde de steen, in aanwezigheid van onder andere wethouder Eric Faber en oud-profvoetballer en nu trainer van DOSK Jaap Stam. Stam is één van de twee mensen met een eresteentje die nog in leven is. De andere is de Kamper academiepionier Wim Veenendaal (93), die in 2017 werd geëerd.

De steentjes van de Kamper Persclub lagen op het Koeplein, naast het voormalige stadhuis, nu Stedelijk Museum Kampen. Daar raakten de stenen evenwel te vaak beschadigd. Persclub en gemeente zochten samen naar een rustiger locatie en vonden deze met steun van de buurt in de Hof van Breda, die werd opgeknapt.

Het opschrift van Vinkes steentje luidt '4 miljoen sigaren', een – zo bleek ter plekke – wellicht te voorzichtige inschatting van het aantal sigaren dat Vinke in zijn leven heeft gemaakt. Tinus Vinke overleed in 2017 op 90-jarige leeftijd. Tot twee weken voor zijn dood maakte hij nog sigaren bij sigarenfabriek De Olifant. Volgens stadshistoricus Theo van Mierlo, die sprak bij de ceremonie, symboliseert Vinkes steentje de Kamper geschiedenis als sigarenstad sinds 1826, toen Lehmkuhl als eerste sigarenfabriek zich in de stad vestigde. *(foto: Herman Broers)*

VOLKSTUINEN VENEDIJK HETEN NU HERMAN GOUDSMITTUINEN

De volkstuinten aan de Venedijk heten sinds vrijdag 22 augustus officieel de Herman Goudsmidtuinen. Wethouder Richard Boddeus onthulde die dag met twee nazaten van Goudsmid een naambord.

De Joodse slager in Kampen Herman Goudsmid (1865-1943) was sinds 1909 de oorspronkelijke eigenaar van de tuinen. Hij moest ze in 1941 als zijn bezit aanmelden bij de Duitse bezetter, twee jaar later werd hij door de nazi's in Sobibor vermoord. Pas in 1957 werd door de gemeente, eigenaar sinds 1942, met de erfgenamen een overeenkomst bereikt over de waarde van de grond als deel van het rechtsherstel. De tuinen Goudsmids naam geven was één van de aanbevelingen van onderzoeker Maarten Duijvendak uit april 2024 in zijn studie 'Sporen van Joods leven'.

De naam werd onthuld door wethouder Boddeus samen met Simon en Tim Goudsmid, twee nazaten. Namens het bestuur van HV Jan van Arkel was bij de ceremonie aanwezig penningmeester John

Wezenberg, evenals leden van de struikelstenenwerkgroep Joop van Dijk en Laurens Hooisma.
(foto: gemeente Kampen)

MINI-COLLEGES TIJDENS OPEN MONUMENTENWEEKEND (13-14 september)

Zaterdag 13 september	'Kroame' voor SKZ	10.00-17.00 uur
Zondag 14 september	Minicolleges Van Mulkenzaal	13.30-15.15 uur

Thema: **Erfgoed & Architectuur. Gebouw(d) om te blijven**

Colleges:

13.30-14.00 Herman Broers: Strijden voor hergebruik: Stadsziekenhuis, Stadskazerne, HBS

14.30-15.00 Theo van Mierlo: Stadsvernieuwing in een Monumentenstad

We openen het seizoen met het Open Monumentenweekend. Op de **zaterdag** is HV JvA aanwezig bij de Stadskazerne met boekverkoop en de gelegenheid om bij 'de kroame' bij te praten, terwijl u door de stad struikt langs de talloze Kamper monumenten.

Op de **zondagmiddag** programmeert HV JvA voor liefhebbers binnen het thema 'Erfgoed & Architectuur. Gebouw(d) om te blijven' twee interessante mini-colleges, gratis te bezoeken voor iedereen.

Om **13.30 uur** spreekt in de Van Mulkenzaal historisch auteur en 'gebouwbiograaf' **Herman Broers** over bouw, leegstand, redding en herbestemming van drie grote gebouwen in Kampen: het oude Stadsziekenhuisgebouw (1916), de Van Heutszkazerne (1854) en de oude HBS (1887). Broers, bedenker van de naam 'De Stadskazerne', schreef boeken over twee van deze drie gebouwen.

Om **14.30 uur** spreekt stadshistoricus **Theo van Mierlo** over de grootschalige stadsvernieuwing in Kampen in de jaren zeventig en tachtig van de twintigste eeuw, start en symbool van de

(her)uitvinding van Kampen als monumentenstad.

Beide mini-colleges duren 30-45 minuten, zijn rijk geïllustreerd en gratis toegankelijk. Hou voor meer informatie onze website in de gaten, en uiteraard de website www.openmonumentendag.nl.

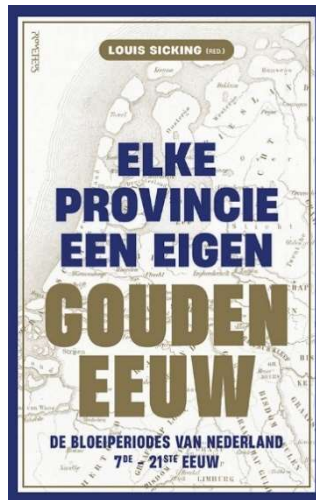
DATA PROGRAMMA SEIZOEN 2025-2026

De programmeringscommissie heeft hard gewerkt aan het programma voor het nieuwe verenigingsjaar 2025-2026. Hierbij alvast enkele data om te noteren (onder voorbehoud uiteraard):

Donderdag 16 oktober LEZINGAVOND JvM 19:30-21:30 uur

LOUIS SICKING – ELKE PROVINCIE EEN EIGEN GOUDEN EEUW

Dit is een afwijkende datum ivm beschikbaarheid spreker

‘De Gouden Eeuw’, de roemrijkste periode uit de Nederlandse geschiedenis, roept vandaag de dag ook weerstand op. Sommigen pleiten ervoor het begrip maar af te schaffen. Het gaat bovendien vooral over Noord- en Zuid-Holland, dus hoe zit het met de rest van ons land? Historicus en hoogleraar moderne geschiedenis in Leiden en volkenrechtsgeschiedenis in Amsterdam Louis Sicking pleit deze avond met zijn boek ‘Elke provincie een eigen Gouden Eeuw’ voor een eigen Gouden Eeuw voor iedere provincie. Met een groep kenners van regionale geschiedenissen schreef hij in zijn boek op waarom en hoe. En dat Overijssel met de Hanze de 14^e en 15^e eeuw als haar eigen Gouden Eeuw mag beschouwen.

LET OP: DEZE LEZING IS NIET OP DINSDAGAVOND 20.00 UUR, MAAR OP DONDERDAGAVOND 16 OKTOBER OM 19.30 UUR!!! DIT I.V.M. BESCHIKBAARHEID VAN DE SPREKER.

Vrijdag 31 oktober: PRESENTATIE KAMPER ALMANAK 2025

Op Wereldspaadag 31 oktober 2025 presenteert HV Jan van Arkel de 91ste editie van de Kamper Almanak (sinds 1928), het cultuurhistorisch jaarboek. Al voor de derde keer wordt het onder auspiciën van onze historische vereniging uitgegeven. Nadere informatie over presentatie en afhalen/verkoop volgt.

Dinsdag 11 november LEZINGAVOND JvM 20-22 uur

GERAART WESTERINK – 150 JAAR BERK & BRUNNEPE

150 jaar geleden vestigde Hendrik Berk zich met zijn pannenfabriek vanuit de Kamper binnenstad in Brunnepe. Vanaf dat momenten zouden de geschiedenissen van dit grote industriële bedrijf en het zelfstandige dorp dat een stadswijk was geworden zich met elkaar vermengen. Het bedrijf is vertrokken, maar de geschiedenis van de firma Berk/BK wordt in Brunnepe nog altijd gekoesterd. Samen met cultuurhistoricus Geraart Westerink, die namens het Stadsarchief Kampen een expositie samenstelde over 150 jaar Berk & Brunnepe die dit najaar te zien is, duiken we er volop in.

Donderdag 11 december **HISTORISCH CAFÉ 'DE STADSKAZERNE'** 20-22 uur
Gezellig en ontspannen 'ouwehoeren' over geschiedenis aan de stamtafel van Café Paatje, nadat het decembernummer van het *Historisch Tijdschrift* van HV JvA is gepresenteerd.

Dinsdag 13 januari **LEZINGAVOND** JvM 20-22 uur
JANNA COOMANS – DIEVENLAND. Overleven in de middeleeuwen

Dinsdag 10 februari **THEMA-AVOND 'TERUG NAAR KAMPEN'** JvM 20-22 uur
DE KAMPER 'AKADEMIES', 1976-2004

Dinsdag 10 maart **PUBKWIS KAMPER TAALKRINGE** JvM 20-22 uur
De Kamper Taalkringe van HV JvA organiseert om het jaar een Pubkwis 'op zien Kampers'.
Informatie over deelname en opgave volgen!

Dinsdag 14 april **OORLOG IN KAMPEN 1940-1945** JvM 20-22 uur
Laurens Hooisma, Boekpresentatie, Bezetting, vervolging, verzet en onderduik

Dinsdag 12 mei **LEZINGAVOND** JvM 20-22 uur
HET LAND VAN DE KUNSTNIER – PAUL GUNDLACH & HERMAN BROERS
Hoe een Kamper werelduitvinding in eigen land in dorre grond viel

Zaterdag 13 juni **Presentatie HT SPECIAL STADSBOEREN** middag
Presentatie DUBBELDIK HT juni: 25 jaar Museum De Stadsboerderij
Wegens deze presentatie, tevens onze seizoenafsluiting, komt het HISTORISCH CAFÉ DE STADSKAZERNE van 11 juni te vervallen.

Nadere informatie over de programmering voor de 2e helft van het seizoen is te vinden in de

agenda op onze website.

INLOOPOCHTENDEN STAMBOOM- EN HISTORISCH ONDERZOEK

De werkgroep genealogie helpt je graag bij het onderzoek naar jouw (familie)geschiedenis. Iedere eerste zaterdag van de maand is er van 10.00 - 13.00 een inloopochtend in het Informatiecentrum van het Stadsarchief Kampen.

De planning van de inloopochtenden tot het einde van het jaar:

Zaterdag 6 september 2025 – (10:00 – 13:00)

Zaterdag 4 oktober 2025 – (10:00 – 13:00)

Zaterdag 1 november 2025 – (10:00 – 13:00)

Zaterdag 6 december 2025 – (10:00 – 13:00)

SPREEKUUR EN OPENSTELLING JvA-BIBLIOTHEEK

Vertegenwoordigers van de JvA-werkgroepen genealogie, documentatie en beeld zijn voor beantwoording van vragen of ondersteuning van onderzoeken in principe **iedere week op vrijdagmorgen van 9:30 tot 12:30 uur** aanwezig in de JvA- kamer op de 2e verdieping van de Stadskazerne. Ook onze, in de JvA-kamer aanwezige, bibliotheek kan daar dan geraadpleegd worden.

COLOFON

Bestuur:

voorzitter Herman Broers

secretaris René de Ruiter

penningmeester John Wezenberg

vicevoorzitter Cor Scheurwater

algemeen lid Carin de Cloe

website <http://www.hvjanvanarkel.nl>

Facebook <https://www.facebook.com/historischeverenigingjanvanarkel/>

e-mail info@hvjanvanarkel.nl ledenadministratie penning@hvjanvanarkel.nl

